

Correctievoorschrift VWO

2015

tijdvak 2

Nederlands

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift te laat zou komen.

In dat geval houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 71 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

- 1 Bij de beoordeling van antwoorden op open vragen worden, gelet op de aard van de opgaven, geen punten afgetrokken voor spelfouten. Voor idiomatische en grammaticale oneffenheden geldt hetzelfde, tenzij het antwoord er minder juist of zelfs fout door wordt.
- 2 Bij enkele open vragen wordt aangegeven dat de kandidaat zich aan een bepaalde antwoordlengte moet houden. Indien de kandidaat bij een dergelijke vraag een antwoord geeft dat inhoudelijk volledig goed is en dat strikt, dus zonder enige overschrijding, binnen de gegeven antwoordlengte valt, wordt daarvoor een extra deelscore van 1 scorepunt toegekend.
- 3 Voor alle open vragen met een maximum aantal woorden geldt: indien een kandidaat een vraag herhaalt alvorens hij/zij tot een antwoord komt, worden de woorden tot aan het eigenlijke antwoord (conform het beoordelingsmodel) niet meegeteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Tekst 1 In je hoofd

---

1 D

2 **maximumscore 1**
alinea 6

3 **maximumscore 1**
alinea 8

4 B

5 **maximumscore 2**

De kern van een goed antwoord is:

- de aanpak van fysieke problemen tegenover die van psychische problemen 1
- een volledig juist antwoord, niet langer dan 15 woorden 1

Opmerking

Het noemen van alleen de tegenstelling fysiek – psychisch niet goed rekenen.

6 **maximumscore 1**
toelichting

7 **maximumscore 1**
oorzaak

8 **maximumscore 1**
samenvatting

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

9 maximumscore 3

1 (Psychische aandoeningen ... wordt overschat. (regels 190-193))	constatering
2 (Waarschijnlijk komt ... 'druk' vinden. (regels 193-196))	oorzaak
3 (Maar een ... of werken. (regels 196-202))	tegenwerping
4 (Juist het ... bagatelliseren ervan. (regels 202-206))	toelichting

indien vier elementen goed benoemd	3
indien drie elementen goed benoemd	2
indien twee elementen goed benoemd	1
indien een of geen element goed benoemd	0

10 B

11 maximumscore 2

bewering 3, 7 en 8

indien drie elementen goed benoemd	2
indien twee elementen goed benoemd	1
indien een of geen element goed benoemd	0

12 B

13 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Beide teksten geven aan dat veranderingen in de maatschappij ervoor hebben gezorgd dat een aantal mensen nu niet goed functioneert 1
- een volledig juist antwoord, niet langer dan 25 woorden 1

Opmerking

Het antwoord 'Beide signaleren een toename van ADHD' niet goed rekenen.

14 maximumscore 3

De kern van een goed antwoord is:

- Tekst 1 geeft aan dat er bij veel mensen ten onrechte grote terughoudendheid bestaat als het gaat om de onderkenning en behandeling van psychische problemen 1
- terwijl tekstfragment 1 beweert dat mensen steeds vaker hun psychische problemen als behandelbaar probleem diagnosticeren 1
- een volledig juist antwoord, niet langer dan 50 woorden 1

ook goed

Vraag	Antwoord	Scores
	<ul style="list-style-type: none"> • Tekst 1 geeft aan dat psychische problemen net zo goed behandeld moeten worden als fysieke problemen • In tekstfragment 1 is de teneur juist dat veel psychische problemen onoplosbaar zijn • een volledig juist antwoord, niet langer dan 50 woorden 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

15 D

16 maximumscore 1
alinea 11

17 A

Tekst 2 Het recht om de gordijnen te mogen sluiten

---

18 maximumscore 1
functie 1

19 maximumscore 1
4 Toenemende inbreuk op privacy

20 maximumscore 1
2 Aantasting van de rechtsorde

21 maximumscore 2
functie 1, 2 en 5

indien drie elementen goed benoemd	2
indien twee elementen goed benoemd	1
indien een of geen element goed benoemd	0

22 B

23 C

24 maximumscore 2

Twee van de volgende elementen:

- Het biedt individueel voordeel en gemak.
- Het helpt de burger te beschermen/bewaken.
- Het bevordert de opsporing.

per juist element 1

25 B

Vraag	Antwoord	Scores
26	maximumscore 5 De kern van een goed antwoord is:	
	• In de tekst 'Het recht om de gordijnen te mogen sluiten' wordt ervan uitgegaan dat de overheid zich nog laat adviseren/corrigeren door de burgers / is er sprake van een rechtsstaat	1
	• In tekstfragment 3 wordt de staat voorgesteld als een autonoom machtsorgaan / wordt ervan uitgegaan dat de rechtsstaat niet meer bestaat / dat de burgers geen invloed meer hebben op de taak van de overheid	1
	• In de tekst 'Het recht om de gordijnen te mogen sluiten' wordt ervan uitgegaan dat privacy in onze samenleving nog bestaat	1
	• In tekstfragment 3 wordt ervan uitgegaan dat de burger geen privacy meer heeft	1
	• een volledig juist antwoord, niet langer dan 80 woorden	1

Tekst 3 Ik heb niets te verbergen

27	B	
28	D	
29	maximumscore 2	
	• advies	1
	• samenvatting	1
30	A	
31	maximumscore 2	
	• bewering 4	1
	• bewering 6	1
32	maximumscore 2	
	De kern van een goed antwoord is:	
	• Het beeld van de persoon zelf wordt vervangen door het beeld van de verzamelde gegevens	1
	• een volledig goed antwoord, niet langer dan 25 woorden	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

33 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

(Privacy mag ondergeschikt zijn aan veiligheid wanneer de burger)

- inzicht heeft in de gegevens die de overheid over hem verzamelt 1
- bezwaar kan maken tegen onjuiste (interpretatie van) gegevens 1

Bij woordoverschrijding dient de volgende correctie van de score te worden toegepast, tot een minimum van 0 scorepunten:

indien 26-28 woorden: 1 scorepunt aftrekken

indien meer dan 28 woorden: 2 scorepunten aftrekken

Vragen die betrekking hebben op tekst 2 en tekst 3 gezamenlijk

34 maximumscore 2

uitspraak 3, 4 en 5

- indien drie elementen goed benoemd 2
- indien twee elementen goed benoemd 1
- indien een of geen element goed benoemd 0

35 maximumscore 3

De kern van een goed antwoord is:

- dat de burger op een zwarte lijst kan komen / dat alle burgers potentiële verdachten zijn 1
- dat gegevens worden gebruikt zonder dat de burger daar zelf weet van heeft / zonder dat de burger daartegen kan protesteren 1
- een volledig goed antwoord, niet langer dan 25 woorden 1

36 maximumscore 3

De kern van een goed antwoord is:

- De tekst 'Het recht om de gordijnen te mogen sluiten' geeft antwoord op de vraag: Wat is het belang van privacy / wat is de functie van privacy in een rechtsstaat? 1
- De tekst 'Ik heb niets te verbergen' geeft antwoord op de vraag: Hoe verhoudt privacy zich tot veiligheid / tot het fundament van de democratische rechtsstaat? 1
- een volledig goed antwoord, niet langer dan 60 woorden 1

37 maximumscore 1

"In een rechtsstaat mag je ervan uitgaan dat de burger niet wordt achtervolgd door verouderde of foute informatie en het recht heeft om informatie te laten wissen of te laten verlopen." (regels 92-97)

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

38 maximumscore 2

Vier van de volgende voorbeelden:

- verspreiden van naaktfoto's (alinea 3)
- inbreuk op geheimhouding van internetactiviteiten (alinea 4)
- iemand begluren (alinea 5)
- iemand chanteren (alinea 5)
- het verzamelen/gebruiken van persoonlijke gegevens (alinea 5)

indien vier voorbeelden juist	2
indien drie voorbeelden juist	1
indien minder dan drie voorbeelden juist	0

Tekst 4 Leden van een kleine wereld

39 maximumscore 3

Oorzaak	Wonen op een klein eiland
Direct gevolg	schaarste
Twee gevolgen van het directe gevolg	- duurzaamheid - hulpvaardigheid

per juist benoemd element 1

Opmerking

Antwoorden die bestaan uit concrete voorbeelden (bijvoorbeeld: men is zuinig / mensen kiezen voor degelijkheid in plaats van voor goedkope spullen) moeten fout gerekend worden.

40 maximumscore 4

De kern van een goed antwoord is:

- Doordat we ons willen verrijken (door alles efficiënter te doen / door ons te concentreren op kerntaken) 1
- vinden steeds meer mensen geld belangrijker dan de medemens 1
- en dat is te beschouwen als geestelijke verarming 1
- een volledig juist antwoord, niet langer dan 40 woorden 1

41 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Mensen op een eiland zijn meer gericht op de medemens en de samenleving (*het spel en de medespelers*) dan op geld (*de knikkers*) 1
- een volledig juist antwoord, niet langer dan 30 woorden 1

42 B

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinerator in het programma WOLF.
Zend de gegevens uiterlijk op 23 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

- tekst 1 naar Malou van Hintum, In je hoofd – Geef de niet-normalen een kans, de Volkskrant, 6 juli 2013
- tekst 2 naar Folkert Jensma, Het recht om de gordijnen te mogen sluiten, NRC Handelsblad, 24 & 25 november 2012
- tekst 3 naar Daan Weggemans, 'Ik heb niets te verbergen' is geen sterk argument, Trouw, 25 juni 2013
- tekst 4 naar Huibrecht Bos, Leden van een kleine wereld, VM Verenigingsmanagement, september 2012
- tekstfragment 1 naar Giovanni Wouters, Farmaceuten bedenken constant nieuwe aandoeningen, de Volkskrant, 13 augustus 2011
- tekstfragment 2 naar een open brief van de hoogleraren psychiatrie van de acht academische ziekenhuizen aan minister Edith Schippers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, NRC Handelsblad, 21 juni 2011
- tekstfragment 3 naar een blog van Marius van Huygen in reactie op Jensma, <http://www.nrc.nl/rechtenbestuur/2012/11/24/het-recht-om-de-gordijnen-te-mogen-sluiten>, geraadpleegd op 3 november 2014